

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] alatti lakos (a továbbiakban: indítványozó) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1376-0/2014		Érkezett: 2014 NOV 27.	
Példány: 1		Kezelőiroda: [signature]	
Melléklet: 3		Érkezett: 2014 -11- 17	
		PÉLDÁNY: N	
		MELLÉKLET: KÖZTÜK:	
		FOLYASÍRTÓSZÁM: 33917111	
		UTÓIRATON	

alkotmányjogi panaszt

I. A tényállás

1. Az indítványozó 2006-ban eladta a [redacted] szám alatti lakását, melyhez kapcsolódóan 2007. május 7-én a 2006 évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásában 7.229.000 Ft ingatlan-értékesítésből származó jövedelem után 1.807.425 Ft adót vallott be és fizetett meg. Bevallását 2007. augusztus 14-én a [redacted] számú önellenőrzési lap benyújtásával úgy módosította, hogy a 2006. évre vonatkozó adófizetési kötelezettségét a korábban befizetett 1.807.425 Ft-tal csökkentette a maga, illetve közeli hozzátartozója (édesanyja) lakáscélú felhasználásán alapuló lakásszerzési kedvezményre történő hivatkozással az alábbi okokból kifolyólag.

2. Az indítványozó édesanyja, [redacted]

[redacted] mint örökösök, 2002. november 13-án öröklési megállapodást kötöttek. Ennek alapján a [redacted] és házastársa hagyatékának tárgyát képező, a Kismartoni Járási Bíróság (Bezirksericht Eisenstadt) által a [redacted] sorsszámú tulajdoni lapon a [redacted] helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanra 2003. május 12-én 62/3080 arányban került bejegyzésre az indítványozó édesanyja, [redacted] tulajdonjoga, mely eszmei tulajdoni hányad az Eisenstadt, [redacted] szám alatt a IV. házban található W3 számú lakásnak felel meg. Annak ellenére azonban, hogy az előzőek szerint hivatkozott lakásra kizárólag az indítványozó édesanyjának a tulajdonjoga lett bejegyezve, az osztrák jog szerint csupán annak 1/5 részét „tartotta a saját nevében és a saját számláján”, míg a további 1/5-1/5 részeket a fenti örökösödési megállapodásban szereplő többi örököstárs nevében vagyonkezelés címén tartotta. Ennek indoka az volt, hogy a – a perben igazolt – osztrák jog szerint a szóban forgó ingatlanra mind az öt örökös tulajdonostársaként nem volt bejegyezhető az ingatlan-nyilvántartásban. Később, annak érdekében, hogy az ingatlan jogi sorsát rendezzék, az örököstársak, valamint az indítványozó 2006. április 10-én Budapesten az osztrák jog szerinti német nyelvű megállapodást kötöttek, melynek értelmében az örököstársak 1/5-1/5 arányú eszmei hányada egyenként 8.000 euró összeg megfizetésével az indítványozó által megváltásra került. A megállapodás értelmében az indítványozó az ingatlan tulajdonjogát akként szerezte meg, hogy a telekkönyvi tulajdonos továbbra is az édesanyja maradt, mint vagyonkezelő, míg az indítványozó vált az ingatlan tényleges (gazdasági) tulajdonosává. A megállapodás szerint az örököstársaknak egyenként 8.000 eurót megfizetett. A megállapodás III. részében az indítványozó úgy állapodott meg édesanyjával, hogy vagyonkezelőként édesanyja marad a bejegyzett tulajdonos, míg az indítványozó nem kéri a gazdasági tulajdonosként történő bejegyzését a telekkönyvbe, és elidegenítési és terhelési tilalomnak a javára történő bejegyzését sem kéri. A hivatkozott 32.000 euró megváltási összeget igazolhatóan az előző pontban hivatkozott [redacted] ingatlan értékesítéséből származó jövedelméből fizette meg az indítványozó.

3. Az I. fokú adóhatóság az 1. pontban hivatkozott önellenőrzéshez kapcsolódóan 2006. évre személyi jövedelemadó adónemben bevallás utólagos vizsgálatára irányuló, kiutalás előtti ellenőrzést végzett,

melynek eredményeképp határozatában azt állapította meg, hogy az indítványozó terhére 1.807.425 Ft jogosulatlan visszaigénylés áll fenn. Adóbírságot ugyanakkor nem állapított meg. A határozattal szemben az indítványozó fellebbezést jelentett be. A fellebbezés folytán eljáró II. fokú adóhatóság az I. fokú határozatot annyiban változtatta meg, hogy 542.227 Ft adóbírságot állapított meg, egyebekben az I. fokú határozat rendelkezéseit hatályában fenntartotta. Az I. és II. fokú adóhatóság a lakásszerzési kedvezményre azért nem látta jogosultnak az indítványozót, mivel a megszerzett ingatlan nem belföldi fekvésű volt, míg az Szja tv. 63. § a)-e) pontjai kizárólag belföldi ingatlanszerzés esetén teszik lehetővé a kedvezmény igénybe vételét.

4. A II. fokú adóigazgatási határozattal szemben az indítványozó keresetet nyújtott be a Fővárosi Bíróságra (2. emmléklet). Ebben kérte a határozat megváltoztatását és annak megállapítását, hogy a közösségi jog értelmében a lakásszerzési kedvezményre annak ellenére jogosult, hogy a megszerzett ingatlan nem belföldön, hanem Ausztriában, egy másik EU tagállamban fekszik. A keresetlevelében hivatkozott arra, hogy a lakás jogi tulajdonát a 2006-os megállapodással lényegében az édesanyja szerezte meg, míg ő gazdasági tulajdonossá vált, ennél fogva lakásszerzési kedvezményre jogosult, hiszen önmaga, illetve közeli hozzátartozója javára történő lakásszerzésre fordította a korábban eladott ingatlanából származó jövedelmét.¹ A Fővárosi Bíróság az indítványozó keresetét alaposnak találta, és ezért a 4.K.32.784/2008/15. sz. ítéletével (a továbbiakban: első ítélet) megállapította, hogy az alperesi hatóság nem tagadhatta volna jogszerűen meg az Szja tv. 63. § (2) bekezdése szerinti adókedvezmény érvényesíthetőségét arra alapítva, hogy a lakáscélú felhasználás nem belföldön fekvő ingatlannal kapcsolatban valósult meg (3. melléklet). Az adóhatósági határozatot ezért hatályon kívül helyezte és az adóhatóságot új eljárásra kötelezte, mely során annak vizsgálatát írta elő, hogy *függetlenül a külföldi felhasználástól a 2006. április 10-i okirat alkalmas-e annak igazolására, hogy a felperes a jövedelmét adókedvezmény igénybe vételét megalapozó lakáscélú felhasználására fordította.*²

5. Az első ítélet alapján az adóhatóság ismételt ellenőrzési eljárást folytatott le, melyben okiratok becsatolására, illetve nyilatkozattételre hívta fel az indítványozót. Az indítványozó a 2010. október 13-i iratszatolása során ismét utalt arra, hogy a becsatolt iratok és az ügy összes körülményei alapján megállapítható, hogy a jövedelmét lakáscélú felhasználásra fordította (4. melléklet). Az adóhatóság a 2010. október 29-én kelt jegyzőkönyvében azt állapította meg, hogy az indítványozó az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként nem került bejegyzésre, ezért az Szja tv. 63. § (4) bekezdés a) pontjában írt, a földhivatalhoz benyújtott bejegyzési kérelem léte, mint feltétel, nem valósult meg, így ez alapján továbbra is adóhiányt, jogosulatlan visszaigénylést állapított meg az indítványozó terhére. A jegyzőkönyvre az indítványozó törvényes határidőn belül észrevételt tett (5. melléklet), melynek 6. pontjában ismételten utalt arra, hogy vagy ő maga, vagy az édesanyja, mint közeli hozzátartozó, az eljárás tárgyát képező eisenstadti ingatlanon a 2006. április 10-i szerződés alapján tulajdonjogot szerzett, ennél fogva az Szja tv. 63. § (2) bekezdés a) pontja szerinti lakáscélú felhasználás megvalósult.³

6. Az I. fokú adóhatóság azonban az észrevételekben foglaltak ellenére úgy foglalt állást, hogy a lakásszerzési kedvezményre az indítványozó nem jogosult (6. melléklet). A határozat 9. oldalán a 2./ pont második bekezdésében rögzíti, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonos továbbra is az indítványozó édesanyja, ugyanakkor a következő bekezdésben tényként állapítja meg az indítványozó osztrák jog szerinti tulajdonszerzését, valamint azt, hogy a korábbi ingatlanértékesítésből

¹ lásd 2008. június 10-i keresetlevél 1. oldal utolsó bekezdés, 2. oldal első bekezdés, 6. oldal utolsó előtti bekezdés

² lásd első ítélet 6. oldal harmadik bekezdés

³ lásd 2010. november 22-i észrevétel 6. és 10. pontjai

befolyt összeg lakáscélú felhasználásra került. A határozattal szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be (7. melléklet), melyben hivatkozott arra, miszerint a lakáscélú felhasználás megvalósult, sőt, az édesanyja vonatkozásában a tulajdonjog-bejegyzés is megtörtént, ezáltal a lakásszerzési kedvezmény fennállta nem vitatható.⁴ Ennek ellenére a II. fokú adóhatóság a határozatot helybenhagyta (8. melléklet). Indokolásában rögzíti egyrészt, hogy az ingatlan bejegyzett tulajdonosa az indítványozó édesanyja, másrészt pedig elismeri a lakáscélú felhasználás megtörténtét. Ugyanakkor azt az ellentmondást nem oldja fel, nem is érinti, miszerint amennyiben az indítványozó közeli hozzátartozója (édesanyja) tulajdonjog-bejegyzése megtörtént és a lakáscélú felhasználás nem vitatott, úgy miért nem állapítható meg a lakáscélú kedvezményre való jogosultság.

7. A II. fokú határozattal szemben az indítványozó 2011. szeptember 15-én keresetet nyújtott be a Fővárosi Bíróságra az adóhatósági határozatok hatályon kívül helyezése, illetve megváltoztatása iránt abból a célból, hogy a lakásszerzési kedvezményre való jogosultsága elismerést nyerjen és az adóhiány megállapítása mellőzésre kerüljön, a befizetett adót a részére visszafizesse az adóhatóság (9. melléklet). A keresetlevélben utalt arra, hogy a korábbi lakástulajdona értékesítéséből származó bevételt a maga, illetve közeli hozzátartozója (édesanyja) lakáscélú felhasználására fordítottak kell tekinteni, ennél fogva a lakásszerzési kedvezmény részére is jár. Utalt az adóhatósági eljárásban történt, fent hivatkozott iratszatolás kapcsán kifejtett álláspontjára a kedvezményre való jogosultságot illetően, illetve csatolta a megismételt adóhatósági eljárásban előterjesztett fellebbezést, annak – az előző bekezdésben is röviden ismertetett – indokaira hivatkozva. Ezek alapján a keresetlevélben is utalt arra, hogy a lakásszerzési kedvezményre maga, illetve közeli hozzátartozója révén jogosulttá vált.⁵

8. A Fővárosi Törvényszék az ügyben tartott első tárgyaláson figyelmeztette az indítványozót a bizonyítási teherre, nevezetesen, hogy azt kell igazolnia, miszerint az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez az osztrák jog szerint nem feltétel a tulajdonjog-bejegyzés (10. melléklet). E körben az ezt igazoló osztrák jogszabály csatolására hívta fel. Ugyanezen a tárgyaláson, az indítványozó jogi képviselője vállalta a bírói felhívás teljesítését, továbbá úgy nyilatkozott, hogy az alapeljárás, valamint az új eljárás folyamán tett – fentebb hivatkozott – nyilatkozatait változatlan formában fenntartja.⁶ A perbíróság felhívására az indítványozó csatolta a vonatkozó okiratokat, illetve kifejtette álláspontját az indítványozó gazdasági tulajdonával kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási bejegyzésnek szükségessége körében (11. melléklet). Tette mindezt arra tekintettel, hogy a bíróság kifejezetten e körülmény bizonyítására hívta fel a kioktatás körében. Az ügyben 2012. október 19-én tartott folytatódó tárgyaláson az indítványozó ismételt változatlanul fenntartotta a keresetben, és az addig tett nyilatkozataiban foglalt álláspontját (12. melléklet).⁷ Hivatkozott arra, hogy az eisenstadti ingatlan megvásárlásával megvalósuló lakáscélú felhasználásra tekintettel megilleti az adókedvezmény. Itt jegyzendő meg, hogy ugyanezen a tárgyaláson az alperesi adóhatóság képviselője újfent elismerte azt a tényt, miszerint az indítványozó a Trombitás utcai ingatlan értékesítéséből befolyt összeget lakáscélú felhasználásra fordította az eisenstadti lakás megszerzésével.

9. A Fővárosi Törvényszék a 2012. október 31-én meghozott 4.K.33.917/2011/9. sz. ítéletével (a továbbiakban: második ítélet) az indítványozó keresetét elutasította (13. melléklet). Ítéletében rögzítette, hogy az indítványozó édesanyja maradt az ingatlan telekkönyvbe bejegyzett tulajdonosa, és ekképpen az indítványozó vagyonkezelője. Rögzítette továbbá azt is, hogy az indítványozó

⁴ lásd 2011. április 5-i fellebbezés 8. és 11. pontjai

⁵ lásd 2011. szeptember 15-i keresetlevél 4., 8., 10., 13. és 24. pontjai

⁶ lásd Fővárosi Törvényszék 4.K.33.917/2011/4. sz. tárgyalási jegyzőkönyv

⁷ lásd Fővárosi Törvényszék 4.K.33.917/2011/8. sz. tárgyalási jegyzőkönyv.

keresetében annak megállapítását kérte, miszerint az Szja törvény 63. § (2) bekezdésében írt lakásszerzési kedvezményre a Trombitás utcai ingatlan eladásából származó jövedelem tekintetében jogosult, és ezért kéri az 1.807.425 Ft adó visszatérítésére az adóhatóságot kötelezni.⁸ A Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét elutasítva a II. fokú adóhatóság határozatát helybenhagyta.

10. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó törvényes határidőben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához (14. melléklet). A felülvizsgálati kérelemben az indítványozó utalt a keresetlevelében írtakra, miszerint a lakásszerzési kedvezmény igénybe vételének feltételét teljesítette,⁹ ezáltal a lakásszerzési kedvezményre jogosult, ezért a Törvényszék jogellenesen utasította el a keresetét és jogellenesen állapította meg azt, hogy az Szja tv. 63. § (2) bekezdésében írt lakásszerzési kedvezményre nem jogosult. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében egyértelműen megjelölte, hogy a Törvényszék ítéletében azt tartja sérelmesnek, miszerint a törvényszék az Szja tv. 63. § (2) bekezdés a) pontja szerinti tulajdonszerzés ellenére a kedvezmény alkalmazását megtagadta.¹⁰ Erre tekintettel kérte, hogy a Kúria a sérelmezett ítéletet a maga egészében vizsgálja felül és helyezze hatályon kívül, és hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot. Kérte, hogy az Szja tv. 63. § (2) bekezdésben írt lakásszerzési adókedvezményre való jogosultságot állapítsa meg az indítványozó javára.¹¹

11. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság, a 2014. június 23-án kelt és az indítványozó jogi képviselője részére 2014. szeptember 15-én kézbesített ítéletével a Fővárosi Törvényszék támadott ítéletét hatályában fenntartotta (15. melléklet).

II. A beadvány befogadhatósága

12. Az alkotmányjogi panasz jogalapját az Alaptörvény és az Abtv. biztosítja:

Alaptörvény 24. cikk

(...)

(2) Az Alkotmánybíróság

(...)

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

(...)

Abtv. 27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

13. Az indítványozó szerint a Kúria Kfv.VI.35.014/2013/15. sz. és a Fővárosi Törvényszék 4.K.33.917/2011/9. sz. ítéletei sértik az Alaptörvénynek a jelen beadvány III. részében írt rendelkezéseit.

14. Az Abtv. 29. § értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló Alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria és a Fővárosi Törvényszék sérelmezett ítéletei

⁸ lásd második ítélet 2. és 3. oldal

⁹ lásd 2012. december 21-i felülvizsgálati kérelem 11. pont

¹⁰ lásd 2012. december 21-i felülvizsgálati kérelem 13. pont

¹¹ lásd 2012. december 21-i felülvizsgálati kérelem 29. pont

olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vetnek fel, mint az egyfokú közigazgatási bíraskodással szembeni felülvizsgálat terjedelmének indokolatlan szűkítése, az adózók közötti egyenlőtlen bánásmód, az uniós jogra hivatkozó peres félnek a tisztességes eljáráshoz való joga, továbbá a bíróság jogértelmezési tevékenységének Alaptörvénnyel való összeegyeztethetőségének kérdése. Ezek kifejtésére a beadvány érdemi részében kerül sor.

15. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria szóban forgó ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2014. szeptember 15-én vette át, ehhez képest a 60 napos határidő 2014. november 14-én jár le, így a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére törvényes határidőben kerül sor.

III. A beadvány érdemi része

A) A jogbiztonság sérelme

16. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy az alperesi adóhatóság(ok), valamint a törvényszék megsértették a Ket. 111. § (3) bekezdésében írtakat, azt figyelmen kívül hagyták, s ennek következtében túllépték az első ítélet indokolásában a megismételendő adóigazgatási eljárásra vonatkozó utasítást (lásd fenn 4. pont utolsó mondata). Az alperesi adóhatóságnak a megismételt eljárásban ugyanis kizárólag a 2006. április 10-i megállapodást kellett volna vizsgálnia, és kizárólag abból a szempontból, hogy az indítványozó részéről a lakáscélú felhasználás megtörtént-e, azaz hogy a perbeli esetre irányadó Szja. tv. 63. § (2) bekezdés a) pontja szerint lakás tulajdonjogának adásvétel vagy más visszerhes szerződés keretében történő megszerzésének esete áll-e fenn.¹² Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a közigazgatási szervet a bírósági ítélet rendelkezései és indokolása köti, annak tartalmát a megismételt eljárás és határozathozatal során köteles figyelembe venni. Erre tekintettel az indítványozó szerint az, hogy az alperesi adóhatóság vizsgálta a tulajdonjog-bejegyzés kérdését, amit az első ítélet nem írt elő, sérti a Ket. hivatkozott rendelkezését, és ennél fogva a törvényszék ítélete is jogsértő volt, amiért az alperesnek az ettől eltérő, kiterjesztő álláspontját és ezen alapuló eljárását helybenhagyta.

16. Az indítványozó úgy véli, hogy a törvényszéknek, illetve a Kúriának a Ket. hivatkozott rendelkezését kiterjesztően értelmező álláspontja sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében írt jogállamiságból levezetett jogbiztonság elvét.

Alaptörvény B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

17. A Kúria amellet foglalt állást, hogy az első ítéletben írtakat nem lehet leszűkítően értelmezni és nem lehet mellőzni az Szja. tv. szerinti lakásszerzési kedvezmény igénybevételéhez a lakáscélú felhasználás igazolását. Ennek azonban jogalapját nem jelölte meg. Az indítványozó szerint az ilyen, jogalap nélküli kiterjesztő értelmezés alaptörvény-ellenes, tekintettel a jogbiztonság követelményére, mely a Pp. 226. §-ában kerül kibontásra az anyagi jogerő formájában. A Fővárosi Bíróság az első ítéletében vizsgálta és értelmezte az Szja. tv. vonatkozó rendelkezéseit, így a földhivatali bejegyzési kérelemre vonatkozó passzust is, és ez alapján írta elő az adóhatóságnak az elvégzendő eljárási cselekményeket, mellőzve a földhivatali bejegyzés vizsgálatát. Ez a jogerős ítéleti rendelkezés köti az ügyben utóbb eljáró valamennyi hatóságot, így a bíróságokat is. Amennyiben a Kúria nem is értene

¹² lásd 2012. december 21-i felülvizsgálati kérelem 7. pont

egyét az első ítélet indokolásában foglalt azon előírásokkal, melyek az új eljárásban teljesítendő cselekmények körét határozza meg, akkor sem jogosult ezen rendelkezéseket kiterjesztően, lényegében a rendelkezés tartalmát megváltoztatva értelmezni. Ez ugyanis arra vezetett, hogy egy jogerősen lezárt ügyet a Kúria minden törvényes határidőn túl mégiscsak érdemben vizsgálta felül. Márpedig ez a hivatkozott jogbiztonság elvével szöges ellentétben áll. Erre tekintettel – még ha jogi álláspontjuk el is tér az első ítéletben foglaltaktól – a Kúria és a törvényszék nem vizsgálhatták volna a tulajdonjog-bejegyzés kérdését, így annak elmaradását nem is vehették volna figyelembe.

B) A jogorvoslathoz való jog sérelme

18. A Kúria ítéletének 7. oldalán rögzíti, hogy csak a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem szerinti jogszabálysértéseket vizsgálhatja. Ezért – szól a Kúria indokolása – mivel az indítványozó a felülvizsgálati eljárásban később benyújtott iratában hivatkozott először arra, hogy amennyiben az indítványozó tulajdonszerzésével kapcsolatos álláspontját nem osztaná a bíróság, úgy a lakásszerzési kedvezmény az édesanyja jogán is megilleti, nem foglalkozott azzal a kérdéssel. Utalt a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.359/2007. sz. ítéletére, mely értelmében a bíróság által megismételni rendelt új eljárás eredményeként hozott határozatot támadó perben a korábbi közigazgatási határozattal szemben újabb jogszerűségi kifogások nem hozhatók fel.

19. A Kúria ezen érvei kapcsán az indítványozó először is emlékeztet arra, hogy az édesanyja tulajdonszerzésével kapcsolatos nyilatkozatra maga a Kúria hívta fel a 2014. február 10-én tartott tárgyaláson (16. melléklet). Másodsorban utalni kíván arra is, hogy az édesanyja tulajdonszerzésén alapuló lakásszerzési kedvezményre nem a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott először, és még csak nem is az első ítéletet követő megismételt adóhatósági eljárásban. E körben egyébként azt is rögzíteni kell, hogy az első ítéletet megelőző adóhatósági eljárásban a kedvezmény alkalmazhatóságának elutasítása teljesen más alapokon nyugodott: az adóhatóság egyrészt az önellenőrzés alkalmazhatóságának kizártságára, másrészt az ingatlan külföldi fekvésére alapítva tagadta meg a kedvezmény alkalmazását. Mindemellett tény az is, hogy ezen adóhatósági határozattal szembeni (első) kereset már rögzíti az indítványozó azon vagylagos álláspontját, miszerint akár ő, akár az édesanyja révén, de mindenképpen megállapítható a lakáscélú felhasználás ténye. Az édesanyja vagylagos tulajdonszerzésére egyébként utalt az első ítéletet követő megismételt eljárásban is, ahogy arra fentebb a tényállási részben hivatkozás történt (lásd fent 4-6. pontok). Az adóigazgatási határozattal szemben előterjesztett keresetben is hivatkozott az édesanyja, mint közeli hozzátartozó jogán érvényesíthető lakásszerzési kedvezményre, ezt tartalmazó iratokat is csatolt a keresetlevélhez (lásd fenn 7. pont). Megjegyzendő, hogy maga a kúriai ítélet is úgy ismerteti a keresetet, mint amely az adóhatósági határozat megváltoztatását azért kéri, mivel az Szja. tv. 63. § (2) bekezdésében írt lakásszerzési kedvezményére való jogosultság megállapítható. Az indítványozó ezen túlmenően a törvényszék előtti eljárásban több alkalommal utalt arra, hogy valamennyi korábbi nyilatkozatát fenntartja, ekképpen az édesanyja révén történő kedvezményre való jogosultságra is hivatkozott (lásd fent 8. pont).

20. Harmadsorban az indítványozó fontosnak tartja rögzíteni azt is, hogy a felülvizsgálati kérelmében kifejezetten azért kérte a jogerős ítélet felülvizsgálatát, mivel álláspontja szerint az Szja. tv. 63. § (2) bekezdésében írt lakásszerzési adókedvezményre jogosult volt, azonban ennek ellenére a törvényszék azt megtagadta tőle. Az Szja. tv. a perbeli időszakban hatályos rendelkezése szerint a 63. § (2) bekezdése a lakásszerzési kedvezményt a magánszemély *saját maga vagy közeli hozzátartozója*, volt házastársa részére történő lakáscélú felhasználáshoz köti. Ebből teljesen egyértelműen következik, hogy – figyelemmel a korábbi nyilatkozatokra is – az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében a

magá, illetőleg az édesanyja révén történő lakáscélú adókedvezmény fennállását állította, ezáltal egyben sérelmezve a törvényszék ítéletét, mely ezzel ellentétes álláspontot foglalt el. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében – ahogy arra a Kúria ítélete is utal – az ítélet hatályon kívül helyezése és a keresetnek való helyt adás iránt terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Márpedig a keresetben az adókedvezményre való jogosultság megállapítását az édesanyja szerzése révén is kérte (lásd fent 7. pont). Megállapítható tehát, hogy az indítványozó a felülvizsgálati kérelem beadását követő 60 napon túl nem nyilatkozott olyan tényre vagy körülményre, illetve jogi indokra, amelyekre korábban akár az adóhatósági eljárásban, akár a bírósági eljárásban, akár a felülvizsgálati kérelmében ne hivatkozott volna.

21. Az Alaptörvény releváns rendelkezései az alábbiakat rögzítik:

Alaptörvény XXVIII. cikk

(...)

(7) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alaptörvény 25. cikk

(...)

(2) A bíróság dönt

(...)

b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;

22. A Kúria azon jogértelmezése, miszerint azért nem vizsgálhatja az indítványozó édesanyja tulajdonszerzését, mint a lakásszerzési kedvezmény ténybeli alapját, mert az indítványozó a felülvizsgálatra nyitva álló 60 napos határidőn túl hivatkozott erre először, egyrészt a fentiek értelmében a tényekkel cáfolható, másrészt indokolatlanul és az Alaptörvénnyel ellentétesen korlátozza az indítványozónak az általa sérelmesnek tartott közigazgatási és bírósági határozatok felülvizsgálatához fűződő alkotmányos jogait. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben hivatkozott jogorvoslati jog, illetve a közigazgatási határozat felülvizsgálatához való jog nem pusztán formális lehetőség a jogorvoslati eljárás megindítására, hanem kifejezetten azt hivatott garantálni, hogy a sérelmezett döntéseket az azt felülvizsgáló bíróság érdemben, a jogorvoslatot előterjesztő kérelmének megfelelően, annak megfelelő terjedelemben vizsgálja. Amennyiben tehát a jogorvoslatot előterjesztő, jelen esetben az indítványozó azt sérelmezi, hogy az Szja tv. 63. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére született határozat az ő rovására, ez esetben a felülvizsgálatot végző Kúriának (és a törvényszéknek) a hivatkozott jogszabályban írt feltételek teljesülését, illetve az azon alapuló döntést minden, a jogszabályhely szövege szerinti valamennyi szempontból vizsgálnia kell, így válik ugyanis a jogorvoslat tényleges, érdemi jogorvoslattá, s ezáltal tölti meg tartalommal a fent hivatkozott alkotmányos jogokat.

23. A jelen ügy sajátosságát az adja, hogy mind az adóhatóság, mind a törvényszék elismerte az indítványozó tulajdonszerzését, azonban a tulajdonjog bejegyzés hiányát kifogásolta, s ennél fogva a lakásszerzési kedvezmény alkalmazását kizárta. Mivel az eljáró törvényszék is csak és kizárólag az indítványozó tulajdonszerzésével kapcsolatos kérdés vizsgálatát írta elő a bizonyítási teher körében, ezért nyilvánvaló, hogy a peres eljárásban az indítványozó elsődlegesen ennek kívánt megfelelni, és a saját tulajdonszerzésén alapuló kedvezményre való jogosultságát próbálta bizonyítani. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az édesanyja szerzésén alapuló kedvezményre való jogosultságot állító korábbi nyilatkozatait visszavonta volna. Sőt, azzal, hogy az ilyen tartalmú nyilatkozataira visszatérően hivatkozott és azokat fenntartotta, az ezen alapuló kérelmét folyamatosan napirenden tartotta.

Ismételten emlékeztet arra, hogy édesanyja bejegyzett tulajdonosként szerepelt az osztrák telekkönyvben.

24. A fentiek alapján tehát az indítványozó megítélése szerint a Kúria azáltal, hogy nem vizsgálta a lakásszerzési kedvezményre való jogosultságát az édesanyja esetleges jogszerzésére tekintettel, megsértette az indítványozónak az Alaptörvényben foglalt jogorvoslati jogának tényleges érvényesüléséhez fűződő érdekét, az érdemi jogorvoslattól megfosztotta. Ugyanez vonatkozik a Fővárosi Törvényszékre is, amely ez által a közigazgatási határozat teljes felülvizsgálhatóságának alkotmányos jogától fosztotta meg az indítványozót.

C) A tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme

25. Az indítványozó a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban a perbeli tényálláshoz kapcsolódóan indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését az Európai Unió Bírósága előtt.¹³ Az indítványnak azonban a Kúria nem adott helyt, ítéletében ezt csupán annyiban indokolja, hogy *annak jogalapja nem állt fenn, nincs olyan uniós norma, amelynek értelmezése szükséges lenne a perbeli jogkérdések körében.*

26. Az indítványozó úgy véli, hogy a Kúria az indítvány elutasításával, illetve annak indokolásával megsértette a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy bármely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
(...)

27. Az Alaptörvény fenti rendelkezése lényegében azonos az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk 1. bekezdésének első mondatával, mely a következőképpen szól:

Egyezmény 6. cikk

1. Mindenkinnek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogai és kötelezettségei tárgyában, illetve az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. (...)

28. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikk (az EK Sz korábbi 230. cikke) a következőképpen szól:

EUMSZ 267. cikk

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben

a) a Szerződések értelmezése

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése.

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

¹³ lásd: Kúria ítélete 6. oldal első bekezdés

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozata ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

(...)

29. Az EUMSZ hivatkozott 267. cikkéből világosan következik, hogy az ügyben eljáró Kúria, mint utolsó jogorvoslati fórum, köteles az Európai Unió Bíróságához előzetes döntéshozatali kérdést előterjeszteni amennyiben a szerződés értelmezése szükséges. Az Európai Bíróság a CILFIT ügyben hozott ítéletében¹⁴ lefektette, hogy az előzetes döntéshozatal kezdeményezése az eljáró nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik; ez azonban nem jelenti azt, hogy köteles lenne ilyen irányú kérelem esetén előzetes döntéshozatalt kezdeményezni. Az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése ugyanakkor a legfőbb bírói fórum (azaz, amelynek döntése ellen további jogorvoslatnak nincs helye) számára kötelezővé teszi az előzetes döntéshozatalra utalást. Az Európai Bíróság a hivatkozott ítéletben viszont azt is meghatározta, hogy mely esetekben mentesül a legfőbb bírói fórum az előzetes döntéshozatali kezdeményezése alól. E szerint egyrészt akkor, ha a felvetett kérdés nem releváns, azaz a közösségi jog az ügy elbírálásában semmilyen kihatással nincs. Másrészt akkor is mellőzheti a bíróság az előzetes döntésre utalást, ha az EU Bíróság azonos kérdésben már értelmezte a szóban forgó közösségi jogot, még akkor is, ha a korábbi vizsgálat alapjául nem szorosan azonos jogeset szolgált. Harmadrészt pedig akkor nem kell előzetes döntéshozatalt kezdeményezni, ha a közösségi jog rendelkezése oly mértékben egyértelmű, hogy a tagállami bíró számára semmilyen ésszerű kétely nem merülhet fel annak értelmezését illetően.

30. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az Ullens de Schooten and Rezabek v. Belgium ügyben hozott ítéletében¹⁵ nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy egy olyan jogrendszerben, ahol az előzetes döntéshozatal intézménye létezik, az előzetes döntéshozatali kérelem elutasítása bizonyos esetekben az eljárás tisztességes voltának sérelmét jelentheti.¹⁶ A strasbourgi EJEB ezen ítéletében határozottan rögzítette, hogy az Egyezmény 6. cikkének első bekezdése ebben az összefüggésben a nemzeti bíróságnak egy kifejezett indokolási kötelezettséget ír elő arra vonatkozóan, hogy miért utasította el az előzetes döntéshozatal iránti indítványt. A Kúriának tehát az ítélet indokolásában arra kellett volna rámutatnia, hogy (i) az indítványozó által előzetes döntéshozatalra feltett kérdések miért nem relevánsak az adott ügyben, vagy (ii) ezek a kérdések hasonló kontextusban már megválaszolásra kerültek-e, vagy pedig hogy (iii) a hivatkozott közösségi jog oly világos tartalmú, hogy nincs szükség az előzetes döntéshozatal keretében történő értelmezésre. A Kúria azonban az ítéletében az előző követelményeket kielégítő indokolást nem adott, csupán arra hivatkozott, hogy nincs olyan uniós norma, amelynek értelmezése szükséges lenne a perbeli jogkérdések körében. Ezzel szemben az indítványozó álláspontja az, hogy igenis van olyan norma, amelyek értelmezése szükséges, ezeket tartalmazzák az előzetes döntéshozatal iránti indítványában feltett kérdések is. Ezt az álláspontot támasztja egyébként alá az első ítélet is, mely egyértelműen az uniós jogra alapítva helyezte hatályon kívül az adóhatósági határozatokat. Maga a Kúria is hivatkozik az EU jogára és esetjogára. Az EJEB hivatkozott ítéletének fényében tehát a Kúria indokolása az előzetes döntéshozatali indítvány elutasítása tárgyában nem meríti ki azokat a követelményeket, amelyeket az EJEB esetjoga támaszt a 6. cikk első bekezdése szerinti tisztességes eljárás megtartása érdekében.

¹⁴ S.r.l. CILFIT and Lanificio di Gavardo S.p.A. v. Ministry of Health (283/81, Rec. 1982. p.3415)

¹⁵ Ullens de Schooten and Rezabek v. Belgium, nos 3989/07 and 38353/07, 2011. szeptember 20.

¹⁶ Ullens de Schooten and Rezaback vs. Belgium, § 59

31. Az Alkotmánybíróság 7/2013 (III.1.) AB határozata szerint az indokolt bírói döntéshez fűződő jog (...) az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. (...) az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási szabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. (...) a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ez azonban – különösen az előzetes döntéshozatali indítványban felvetett kérdések vonatkozásában – az indítványozó perében elmaradt.

32. Az EJEB és az Alkotmánybíróság fenti határozataiban kifejtettekre tekintettel az indítványozó úgy ítéli meg, hogy a Kúria nem tett eleget az előzetes döntéshozatali indítványának megvizsgálása, illetve az annak elutasítása körülményeiről számot adó indokolási kötelezettségének, és ezért megsértette az Alaptörvénynek a tisztességes eljárásra vonatkozó követelményeket előíró rendelkezéseit, valamint nemzetközi szerződésbe is ütközik az Egyezmény 6. cikkének sérelme okán. Az indítványozó szerint egyebekben a Kúria ezen eljárása sérti az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdésében írt kötelezettséget is.

33. Az indítványozó megítélése szerint a törvényszék és a Kúria eljárása amiatt is a tisztességes eljárás követelményébe ütközik, mivel – a fenti B) részben előadottak szerint – nem vizsgálták az indítványozó édesanyja jogszerzésén alapuló lakásszerzési kedvezményre való jogosultságot, ennél fogva nem merítették ki a kereseti kérelmet.

D) A hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelme

34.

Alaptörvény XIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(...)

Alaptörvény XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési, vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

35. A Kúria a támadott ítéletében egyetért a törvényszék azon álláspontjával, hogy az indítványozót nem érte hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy a tulajdonjog osztrák ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésének elmaradása miatt nem részesülhetett az adókedvezményben. A Kúria nem vonja kétségbe, hogy az indítványozó az osztrák jog szerint ún. gazdasági tulajdonos lett, és az ingatlant bizalmi vagyonkezelésbe adta az édesanyjának. A Kúria az ítéletében az indítványozónak a tulajdonhoz kapcsolódó rendelkezési jogát sem vonja kétségbe. Amennyiben viszont az osztrák jog szerinti gazdasági tulajdonszerzés nem vitatott, úgy nem is kérhető számon az indítványozótól olyan tulajdonjog-bejegyzés, amely az alapul szolgáló jogrend szerint nem szükséges.

36. Ha az indítványozó a tulajdonjogát bejegyeztette volna az ingatlan-nyilvántartásba, ahogy azt a Kúria megkívánja a kedvezmény érvényesítéséhez, akkor már nem bizalmi vagyonkezelésről és gazdasági tulajdonról, hanem jogi (bejegyzett) tulajdonról lenne szó. Ebből pedig mégis csak az következik, hogy a Kúria lényegében mégsem ismeri el az indítványozó tulajdonszerzését, s ekképpen azt sem, hogy az osztrák jog alapján jogszerűen eljárva nem kérte tulajdonjogának bejegyzését. Az

indítványozó tehát azért került hátrányos helyzetbe, azaz azért nem jogosult a lakásszerzési kedvezményre, mert egy másik európai uniós tagállamban biztosított jogával élve egy ott honos jogintézményt (bizalmi vagyonkezelés) igénybe vett. Márpedig a jogszerű magatartás nem eredményezhet hátrányos megkülönböztetést.

37. Az indítványozó hátrányt szenvedett azzal, hogy a lakása eladásból származó bevételét nem Magyarországon, hanem külföldön, egy európai uniós tagállamban jogszerűen használta fel. Ez pedig az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés és a XIII. cikk (1) bekezdése alapján a tulajdonhoz való joga gyakorlása során hátrányos megkülönböztetést eredményezett. Sérül ugyanis a tulajdonhoz fűződő alapvető jog, ha az egyén nem választhatja meg szabadon – azaz hátrányos adójogi következményekkel való szembenézés nélkül – azt, hogy a rendelkezése alatt álló dolog elidegenítéséből származó jövedelmet milyen más dolog jogszerű megszerzésére fordíthatja. Jelen esetben az indítványozó lényegében csak Magyarországon vásárolhatott volna olyan ingatlant, amelyhez kapcsolódóan az egyébként mindenki mást megillető lakásszerzési kedvezményt ő is igénybe vehette volna. Ez nem vitásan hátrányos megkülönböztetés. A számára hátrányos következmény az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény E) Cikkének (3) bekezdésébe is ütközik, mivel – figyelmen kívül hagyva a kölcsönös elismerés és a tényleges érvényesülés elvei mellett az EUMSZ perben hivatkozott rendelkezéseit – az Európai Unió jogába is ütközik.

38. Az indítványozó nem ért továbbá egyet a Kúria és a Fővárosi Törvényszék azon álláspontjával, miszerint ha a tulajdonjog bejegyzését nem kérnék rajta számon a külföldi ingatlan vonatkozásában, akkor ő kerülne előnyösebb helyzetbe a belföldi ingatlant szerzőkkel szemben. A belföldi ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez ugyanis a magyar jog szerint a tulajdonjognak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése szükséges. A Ptk. (sem a régi, sem az új) nem ismer olyan, átruházáson alapuló ingatlanszerzési formát, amely földhivatali bejegyzés nélkül tulajdonjogot keletkeztet. Azaz a tulajdonjog bejegyzésének hiányában nem beszélhetünk tulajdonszerzésről. Ezzel szemben az indítványozó az osztrák jog szerint az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés nélkül is megszerezte az ingatlan gazdasági tulajdonát. Az, hogy adott esetben egy másik tagállamban a tulajdonszerzés törvényi és esetjogi feltételei eltérnek a hazaitól, nem vonhatja maga után a másik tagállamban jogot szerző megbüntetését a kedvezmény elvonása által. A belföldön ingatlanszerzők helyzete nem hátrányosabb: földhivatali bejegyzés nélkül nem szereznek tulajdont, ergo az Szja. tv. 63. § (2) bekezdés a) pontja szerinti lakáscélú felhasználás nem következik be, ezzel szemben az indítványozó (vagy édesanyja) tulajdonszerzése nem vitatottan már megtörtént.

39. Az indítványozó szerint az ő helyzete és azon adóalanyok helyzete, akik belföldön ingatlant vásárolnak, és annak érdekében tulajdonjog-bejegyzési kérelmet terjesztenek elő, összehasonlítható, mivel az ingatlan-értékesítésből eredő jövedelmet terhelő adó vonatkozásában egyaránt belföldi illetőségűek, a jövedelem forrása egyaránt a belföldön értékesített lakás vételára. Az egyetlen objektív különbség a lakáscélú felhasználással érintett új ingatlan fekvése. Ezen okból került hátrányba az indítványozó, mely sérti a törvény előtti egyenlőség elvét és a diszkrimináció tilalmát.

40. A hátrányos különbségtétel, a kedvezmény meg nem adása kapcsán a Kúria utal a törvényszéknek az adórendszer koherenciájával kapcsolatos okfejtésére is. Arra azonban – a felülvizsgálati kérelemben e körben kifejtettekkel szemben¹⁷ – nem ad magyarázatot, hogy milyen jellegű koherencia és miért igényli feltétlenül azt, hogy az egyébként az osztrák jog szerinti, egy másik tagállam hatóságai által elismert és a Kúria által sem vitatott tulajdonszerzés esetén a tulajdonszerzéshez egyébként nem

¹⁷ lásd felülvizsgálati kérelem 26., 27. pontok

szükséges aktust megtegye az indítványozó. Az indokolás ezen hiánya szintén a tisztességes eljárás sérelmét eredményezte (lásd fent 31. pont).

E) Az Alaptörvény-ellenes jogértelmezés

41. Az indítványozó szerint a földhivatali bejegyzés elmaradására történő hivatkozás az Szja. tv. 63. §-nak Alaptörvény-ellenes értelmezése miatt eredményezte a lakásszerzési kedvezménytől való elzárását.

Alaptörvény 28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljában és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

42. A Kúria 3/2013 Közigazgatási-munkaügyi Jogegységi Határozata rámutat arra, hogy az Alaptörvény 28. cikke kifejezetten előírja a jogszabályok céljának, az ésszerűség követelményének figyelembe vételét. Utal arra, hogy egyes felfogások szerint az Alaptörvény fenti rendelkezése az objektív teleologikus értelmezés alaptörvényi kötelezettségét írja elő. Erre tekintettel a jogalkalmazónak azt a célt kell keresni, amelynek mentén az alkalmazandó norma a jogrendszerbe illeszkedve képes hatását kifejteni, azaz érvényesülni.

43. Az indítványozó nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy az Szja. tv-nek a perbeli időszakban hatályos 63. § (2) bek. a) pontja kifejezetten a belföldi ingatlanszerzéshez kötötte a lakásszerzési kedvezményt. Ennek megfelelően került meghatározásra a lakáscélú felhasználás igazolására vonatkozó rendelkezés is ugyanezen § (4) bek. a) pontjában. A magyar polgári jog szerint ugyanis – ahogy arra az indítványozó fentebb már utalt – az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez annak ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése is szükséges. A jogalkotó tehát abból kellett kiinduljon, hogy a tulajdonjog-bejegyzési kérelem hiányában tulajdont nem is szerezhetsz az adózó, ennél fogva lakásszerzési kedvezményre sem jogosult ennek hiányában.

44. Az igényérvényesítés idején hatályos Szja. tv. 63. § (2) bekezdés a) pontja szerint a lakásszerzési kedvezménynek kizárólag két feltétele volt: (i) az ingatlan megszerzésére fordítandó jövedelem egy másik ingatlan átruházásából származzon, és (ii) az új ingatlan az adózó vagy közeli hozzátartozója a tulajdonjogát megszerezze. Ez utóbbi a lakáscélú felhasználás. A kedvezmény további feltételhez nincs kötve. Az irányadó törvényi definíció ugyanis a következő: *a lakásszerzési kedvezményre vonatkozó rendelkezések alkalmazásában lakáscélú felhasználás: a belföldön fekvő lakás tulajdonjogának a lakáshoz kapcsolódó földhasználati jognak adásvétel vagy más visszerhes szerződés keretében történő megszerzése*. A kedvezmény feltételeit tehát az Szja. tv. 63. § (2) bekezdése rögzíti, ennél fogva az Szja. tv. 63. § (4) bekezdése nem feltételeket, hanem azon bizonyítékokat jelöli meg, amellyel a lakáscélú felhasználást – jelen esetben a tulajdonszerzést – és a vételár eredetét (eladott ingatlan vételára), azaz a kedvezményre jogosultság feltételeit az adózó igazolni tudja.

45. Az Szja. tv. 63. § (3) bekezdése - szemben a Kúria ítéletében foglaltakkal - nem írja elő a lakáscélú felhasználás igazolásának feltétlen szükségességét. Igazolásra ugyanis – a szó jelentését alapul véve – akkor van szükség, ha egy állított tény vagy esemény azon személy számára még nem vált bizonyossá, aki a hivatkozott tény vagy eseményt figyelembe kell vevye. A jelen ügyben azonban erről nincsen szó, minthogy az adóhatóság és egyébként az eljáró törvényszék – illetve lényegében a Kúria – is elismerte az indítványozó külföldi jog szerinti tulajdonszerzését, s ekképpen a lakáscélú felhasználást.

Márpedig, ahogy arra az indítványozó az előző bekezdésben utalt, a lakásszerzési kedvezmény a lakáscélú felhasználáshoz kötött. Nincs szükség tehát külön további igazolásra, amennyiben az eljáró hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján a tulajdonszerzés tényét megállapítja.

46. Az indítványozó rámutat arra is, hogy az eisenstadti ingatlan tulajdonjogának megszerzése időpontjában az Szja törvény 63. § (4) bekezdésének a) pontja a földhivatalhoz benyújtott bejegyzési kérelem bemutatását írta elő. Márpedig Ausztriában az ingatlan-nyilvántartást a járási bíróság vezeti. Ebből következik, hogy mind az adóhatóság, mind az eljáró bíróságok lehetetlen feltétel teljesítését támasztották az indítványozóval szemben. Ezen a Kúria érvelése sem változtat, amely szerint az önellenőrzés időpontjában már úgy szólt az Szja. törvény vonatkozó rendelkezése, hogy *ingatlanügyi hatósághoz* benyújtott kérelmet kell bemutatni. Ez azonban a jelen ügy eldöntése szempontjából teljesen irreleváns, hiszen az ingatlan megszerzésekor még nem így szólt a rendelkezés. Az önellenőrzés időpontjában hatályos szövegnek pedig visszaható hatályt nem lehet tulajdonítani, így önellenőrzés időpontjában utóbb nem tudott volna az indítványozó osztrák földhivatali bejegyzési kérelmet produkálni, hiszen a benyújtásra 2006-ban kellett volna sor kerüljön. Ha tehát 2006-ban be is nyújtott volna az indítványozó tulajdonjog-bejegyzési kérelmet, ezzel sem teljesítette volna a benyújtáskor hatályos Szja. tv. 63. § (4) bek a) pontjában írtakat, hiszen az illetékes járásbírósághoz nyújtotta volna be. Arra meg nyilván nem számíthatott, hogy utóbb változik a jogszabály a fentiek szerint, ezért ez a terhére nem értékelhető. A tekintetben pedig végképp semmilyen adat nem áll rendelkezésre, hogy az adóhatóság – a Kúria ítéletének indokolásában foglaltak szerint – az osztrák járásbírósághoz benyújtott ingatlan-nyilvántartási kérelmet is olybá fogadta volna el, mint amilyet az Szja. tv. vonatkozó rendelkezése az ingatlanszerzés időpontjában előírt (földhivatali kérelem).

47. A fentiek alapján tehát az indítványozó úgy ítéli meg, hogy a Kúria és a Fővárosi Törvényszék nem vette figyelembe azt a körülményt, hogy az Szja. tv. 63. § (4) bekezdésének a) pontja egyrészt azért írja elő a tulajdonjog-bejegyzési kérelem bemutatását, mert a vonatkozó szabály kizárólag belföldi ingatlanszerzéshez kapcsolta a kedvezményt, és a magyar jog szerint az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés elengedhetetlen feltétel, másrésztől tévesen értelmezte a törvényt akkor, amikor a lakásszerzési adókedvezmény feltételeként vette figyelembe a tulajdonjog-bejegyzési kérelmet, hiszen az egyértelműen a feltételnek az igazolására szolgáló bizonyíték.

48. Erre tekintettel az Szja. tv. hivatkozott szakaszainak az eljáró bíróságok általi értelmezése a józan észnek és a közjónak is ellentmond, továbbá erkölcsösnek sem tekinthető azért, mert hátrányban részesít egy adózót, aki egy másik tagállamban jogszerűen szerzett tulajdont. Az Szja. tv. kérdéses rendelkezésének nem vitathatóan az volt a célja, hogy az ingatlanját értékesítő adózót újabb ingatlan megvásárlására ösztönözze. Márpedig ennek az indítványozó teljes mértékben eleget tett. Mindezek alapján úgy ítéli meg, hogy a Fővárosi Törvényszék és a Kúria jogértelmezése az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét eredményezte.

IV. Az indítványozó kérelme

49. A fent részletezett indokokra tekintettel az indítványozó kéri, hogy a T. Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.35.014/2013/15. sz. ítéletét a Fővárosi Törvényszék 4.K.33.917/2011/9 sz. ítéletére kiterjedő hatállyal az Alaptörvény 23. cikk (3) bekezdés b) pontja, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján szíveskedjék megsemmisíteni.

50. Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az indítványozó az kijelenti, hogy a jelen alkotmányjogi panasz indítványban szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Budapest, 2014. november 12.

Tisztelettel:

indítványozó

jogi képviselő:

